

Hardy Júlia

Aki nem panaszkodott

Augusztus

1. Az idő Édesanyám haldoklásával „várandós“.
2. Háborús gyerekként, egyetlen vágya volt csupán: megélni a 30. életévet.
3. Lassan haldoklik, napról-napra veszünk el belőle valami fontosat... 90. születésnapja, mint végcél és hajótörés: képtelenek voltunk közösen megünnepelni...
4. A test katasztrófája láttatja elvesző gazdagságunk: a szervek egymásra épülő harmóniáját, ahogy most felbomlik a Rend, mintha hegyomlások keletkeznének, és mi egy aládúcoló állvánnyal rohangálunk egyik pusztulástól a másikig, vagy csak csüggedten nézzük a földcsuszamlásokat azok partján...
5. A bátyám szinte mindent másként lát anyánkkal kapcsolatban; a két segíteni akarás nem ér össze, mintha kioltanák egymást: lányaként, orvosként több a test; fiaként közös szelfik és lelőtt afrikai állatok vadásztróféái hivatottak kitölteni a nemlét-űrt, mert találkozásnak, együttlétnek nincs esélye...
6. Visszafelé születik meg a kezeink közt: csupa test, ödéma, vér, vizelet és széklet... ahogy elveszti a járnai tudását, a beszélni tudását... fürdetem, „félre nézek“, „félre szagolok“, csinálom... szerencsére, Zsenya mellettem... együtt zuhan ránk a tehetetlen test...ez így már méltatlan.
7. Minden nap kihullik a kezeink közül, bár még velünk van...ma már csak félrebeszél, felriad, visszasüpped, rebben, akár egy csecsemő.
8. *Augusztus 8-án 3 óra 20-kor meghalt az édesanyám...* J-vel ijedten öleljük egymást, mint egy létra két szára, egymásnak támaszkodva.
9. Nekem is fájni kezdett a vesém, és a szívelégtelenség jeleit keresem magamon... Az elbutulás érzése visszatérő téma; az együttérzésnek/megértésnek csak ez a testi útja lehetséges számomra most.
10. Tavaly nyáron, a ladományi kertben ült, és elrévedt az alkonyatban, majd, mint akinek az élete múlik ezen, berohant, és megkérdezte: „de hát mi van a mi naprendszerünkön túl?!“

11. A meghalástörténetek kizárólagosan a passió szerkezetében mondhatók el... az a felfoghatatlan minőségi ugrás, ami a lét és nemlét között van, mintha csak a történések lineáris elmondásával lehetne „belakni“, hogy talán, valamire mégis rájövünk, ha jól soroljuk fel: hol dőlt el, hogy indult el a lejtőn, honnan nem lehetett volna már visszafordulni, ki segített, mi segített, hogy aztán egy halottunk lett egy élőnk helyett...14 stáció, vízajtóval, trombólissal, vagy utazással, távolléttel, vele levéssel, tehetetlenül...
12. Mikor még egyedül lakott, és többször elesett, kissé felcsattanva kérdeztem: „hogya szoktál elesni?“- mosolyogva válaszolt: „még csak kétszer estem el, nincs kiforrott technikám...“
13. Ránk szakadt a saját halálunk, mint feladvány: összeesve az utcán, amikor nem lehet elbúcsúzni, befejezni, lekerekíteni egy életet, vagy szétesni az Alzheimer-kórban, rákban és a szervek csendes lázadásában végig élni saját felbomlásunkat, lehetőleg, nem egyedül...
14. Tiszteletreméltó belorusz Anyám egy fél éve árulta el, hogy kamaszként súlyos csínyeket követtek el –háború és az evakuálás közepette....elsodródva a szüleiktől mégsem elkallódva, se ő, se a nővére: 12-13 éves gyerekek a hömpölygő embertömegben... ahol olykor mínusz 30-40 fokban az útonállók levetkőztették áldozataikat, hogy meleg ruhához juthassanak... tífusz, tetvek, egy kaotikus, alulszervezett háborúban álló hátországban, Kazahsztánban.
15. Felsőiskolásként, mint az osztály legjobb kémikusa, feldühödött a rossz kémiatanárra, és megszervezte, hogy a gyerekek háttal ülve fogadják a belépő rossz tanárt...majdnem kicsapták.
16. Ladományban egymásra kopírozódik a jelen és a tavalyi nyár hat hete, amikor minden nap lesétáltunk vele a tóra a kutyákkal... csillapíthatatlan segíteni akarása a gyümölcspucolásban teljesedett ki; soha ennyi lekvárt nem főztem még.
17. Egyszer dicsérte a gyerekeimet, milyen jól sikerültek, aztán az anyaságomat...nem voltak nekünk erre igazán szavaink, mert a csodálat műfaja mindkettőnket nagyon magányossá tett...így elütöttem egy odavetett, szerénykedő megjegyzéssel: „nem csináltam semmi különöset, csak figyeltünk rájuk“...
„Figyeltetek?! Hát, én nem tudtam, hogy az fontos...“
18. Négy éve, sűrű egymásutánban meghalt tizenkét közeli barátja, ismerőse: a legjobb magyarországi és moszkvai barátnője, akikkel napi telefonkapcsolatban volt, közvetlen kolléganője és a szomszéd is. Akkor feladta, és elindult lefelé az Alzheimer-csúszdán...
19. Pihék az arcán, csupa pihe, puha, meleg; mint egy „előszoba“, „tornác“, „aura“ – csak ezen keresztül lehetett elérni; ott már ő volt, kiterjesztett bőrfelület, illat, érintés...lefejezve az esetleges rossz szándékkal közelítőt, ha volt olyan...
20. „Csoda-nagymama“ lett, aki sült-főzött az unokáknak, noha gyerekkorunkban a főzés nem volt nála központi téma – vigyázónők vitték a mindennapokat; viszont a vendégségekben az orosz konyha csúcsteljesítményei, soha, semmi malőr... saláták kavaládja, hering és kaviár, sülték, a sivár szovjet hétköznapi áthangoló, felülíró pirogok/piraskik...a teljesség, áradó gazdagsága és az életöröm mimézise, demokratikus, mindenkit befogadó ideológiai tűzszünet.

21. Szabadnak hagyott, vagy elhanyagolt; nem rám figyelt; a sértettségem pszichiáterre alakított, meg valószínűleg nehéz emberré... Próbálok megfejteni őt/magamat...

22. Szégyen, sok-sok szégyen, meg nem felelés, elégtelenség ezen a ponton... a praktikus teendők sem fedik el; a magát autistának mondó sírkövesnő, a kiválogatott fényképek, a felhívott barátok, akik nagy többségét még mindig „nénizem“, „bácsizom“... elmaradt a valóság szinkronizálása...mintha aranyat mosnék, keresem az idő- és tárgyörmelékben...

23. Nem lehet egyszerre kutatni egy hosszan bezárt ajtó rejtélyeit és átérezni a veszteséget... a fényképalbumokat, iratokat nézve, kaptam valamit, ami el volt rejtve... Esély a megértésre, de már egyedül... A harag legalább valóságos, a fájdalom, mintha beszakadna alattam a föld...

24. A mindig elfoglalt Anyám, a betegségében elérhető lett... Ő is hozzá lassult a világhoz: csodálta a felhőket, az eget, a Holdnak becéző gyerekverset mondott...amikor már eltűnt a valamivé válás élethosszig tartó ambíciója, mintha felénk fordult volna és örült... szoktuk az ismeretlen elégedettséget...

25. A szívelégtelenség a fölös vért ödéma formájában helyezte el itt-ott a testében: a tüdejében, a lábszáraiban, a hasában, végül a karjaiban... Leghasznosabbnak akkor éreztem magam, amikor ki tudtam masszírozni a végtagjaiból a pangó folyadékot, mert testközben osztoztam a bajában, nem a „túlparton“ volt... A többit a vízajtók végezték el egykedvűen...

26. Nem volt jó úszó már fénykorában sem: a kutya-úszás és a tengerész úszás elegeivel szelte a vizet... Tavaly vált világossá, mekkora Ellenség ragadta el tőlünk, amikor a szállkai tóban úszás helyett baltaként süllyedt el, meg se próbált fennmaradni a vizen; egy újszülött kiszolgáltatottságával hagyatkozott a Sorsra, vagyis rám. Tapintatból nem beszélünk erről, csak megtörtént velünk...

27. A családuknak nem nagyon tudott mit kezdeni az elesettségével; erre nem voltunk kalibrálva, aztán mégis ebben éltünk...

28. János evangéliumát olvastuk barátokkal... Lázár feltámasztása, a visszanyert élet, ami Jézus elítélésének és halálának a közvetlen kiváltója lehetett...utána viaszgyertyák és a *Valam*-i szerzetesek feltámadási liturgiája...Uram, hengeresd el a követ a szívemről!

29. ...Megvizsgálták, jelentést írtak róla, elszállították, megmosdatták, felöltöztették, elégették, iktatták, urnába helyezték, zenéssel kísérték, megsiratták, nevét hibásan mondva szépen elbúcsúztatták, üvegkoporsóban kocsira tették, kísérték, virágokkal együtt földbe ásták, toron emlegették...Mama! hol vagy?!

30. Úgy gondolta, azért kellett ilyen soká élnie, hogy 38 éves anyja és kicsivel idősebb apja korai halálát kárpótolja valami kiegyenlítő folyamatban.

31. Tőled tanultunk szeretni....